

**ЗВІТ
ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ
РЕШЕТИЛІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ**

м. Решетилівка – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. Зміст та основні цілі Стратегії розвитку Решетилівської міської територіальної громади до 2027 року, її зв'язок з іншими документами державного планування	4
1.1 Зміст Стратегії розвитку Решетилівської міської територіальної громади до 2027 року	4
1.2 Зв'язок з іншими документами державного планування	8
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностичні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	9
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	14
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються Стратегії розвитку Решетилівської міської територіальної громади до 2027 року, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	15
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються Стратегії а також шляхи врахування таких зобов'язань під час її підготовки	16
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5, та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	19
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії розвитку Решетилівської міської територіальної громади до 2027 року	22
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)	24
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Стратегії розвитку Решетилівської міської територіальної громади до 2027 року для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	25
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	29
11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію	29

ВСТУП

12 жовтня 2018 року в Україні було введено в дію Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» №2354-VIII, яким запроваджено процедуру стратегічної екологічної оцінки.

Стратегічна екологічна оцінка - процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, складання звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій (за потреби - транскордонних консультацій), врахування у документі державного планування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування та здійснюється у порядку, визначеному Законом.

Метою СЕО є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Відповідно до статті 2 Закон регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування та поширюється на документи державного планування, які стосуються сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, управління відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі (далі - території з природоохоронним статусом), крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Інститут екологічної оцінки є відповіддю на сучасні глобальні екологічні виклики та прийнятим в міжнародній практиці інструментом для врахування екологічних факторів під час підготовки комплексних рішень. Він дозволяє передбачити й запобігти можливим негативним наслідкам для довкілля ще на етапі планування документів, які стосуються соціально-економічного розвитку як країн так і окремих громад.

Обов'язкове застосування такої процедури дає змогу інтегрувати екологічну складову до інших сфер суспільної дійсності, включивши її в документи державного планування. Таким чином на практиці реалізуються

принципи сталого розвитку та досягаються задекларовані державою цілі з охорони довкілля, здоров'я та суміжних сфер.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту державного планування виконано згідно вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» на основі даних, викладених у заяві про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки документу державного планування «Стратегія розвитку Решетилівської міської територіальної громади до 2027 року».

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РЕШЕТИЛІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

1.1 Зміст Стратегії розвитку Решетилівської міської територіальної громади до 2027 року

Спроможність громади будь-якого міста залежить не стільки від розміру наявних і потенційних ресурсів громади, скільки від координації дій всіх зацікавлених економічних, політичних і суспільних сил цієї громади. Добрим інструментом такої координації є процес розроблення Стратегії розвитку міста. Стратегічне планування взагалі – це здійснення усвідомленого вибору: цілей; засобів вирішення проблем (та/або реалізації можливостей); та бажаного «сценарію» подій з можливістю свідомо впливати на цей «сценарій» протягом його реалізації.

Розробка Стратегії розвитку Решетилівської громади (далі – Стратегія) відбувалася у складних умовах дії воєнного стану та нових викликів, у тому числі необхідністю посилення безпекових умов, збільшенням відповідальності за інфраструктурну цілісність та доступність об'єктів та закладів, зростанням попиту на кризову психологічну допомогу, суттєвому збільшенні кількості ВПО та пов'язаних з цим проблем та переваг, зменшенням фінансування на державному та місцевому рівнях. В цілому, Стратегія розроблялась у ситуації невизначеності та великому ризику впливу зовнішніх факторів.

У той же час, наявність стратегічного документу значно розширює можливості щодо розвитку Решетилівської міської територіальної громади. Стратегія визначає довгострокове бачення, пріоритетні проблеми, вирішення яких сприятиме розвитку та досягненню мети. Наявність Стратегії - це насамперед послідовність управлінських дій та упорядкування фінансування пріоритетних галузей, що позитивно вплине на її розвиток.

Метою створення Стратегії розвитку Решетилівської міської територіальної громади до 2027 року було проведення стратегічного аналізу території громади, визначення стратегічних пріоритетів розвитку і напрацювання алгоритмів дій і фінансування цих дій з метою досягнення цих пріоритетів.

Розроблення Стратегії розвитку Решетилівської МТГ та Плану заходів передбачає дотримання принципів державної регіональної політики,

визначених Законом України «Про засади державної регіональної політики», з використанням територіально-орієнтованого та безпекового підходів з урахуванням змін та впливу, завданого збройною агресією РФ проти України.

Територіально-орієнтований підхід передбачає планування розвитку Решетилівської МТГ на основі детального вивчення та аналізу можливостей та обмежень для різних населених пунктів на території громади, підготовку та реалізацію заходів та проєктів, які матимуть максимальний позитивний вплив на розвиток громади і не призведуть до погіршення економічної, бюджетної, соціальної, екологічної, демографічної, безпекової та інших сфер Решетилівської МТГ.

Безпековий підхід передбачає планування розвитку Решетилівської МТГ на основі вивчення та аналізу можливого впливу на ситуацію у громаді та її розвиток, загроз з боку російської федерації, республіки Білорусь, стихійних лих, кліматичних змін і техногенних катастроф та їх врахування при підготовці програм місцевого розвитку та проєктів місцевого (регіонального) розвитку.

Стратегічне планування є найважливішим напрямом планової діяльності території в цілому й визначає зміст основної функції управління. Суть стратегічного планування полягає у виділенні істотного у всьому комплексі змін, бажаного і можливого становища територіальної громади у майбутньому.

Головними цілями Стратегії є: створення умов для економічного зростання та вдосконалення механізмів управління розвитком територіальної громади на засадах ефективності, відкритості та прозорості, посилення інвестиційної та інноваційної активності, забезпечення належного функціонування інженерно-транспортної та комунальної інфраструктури, проведення цілеспрямованої містобудівної політики, дотримання високих екологічних стандартів та, в результаті цього, підвищення конкурентоспроможності, доступності широкого спектра соціальних послуг, забезпечення гідних умов життя та загального підвищення добробуту населення, забезпечення екологічної безпеки на території громади. Суть Стратегії полягає в обов'язковій узгодженості економічного, екологічного та людського розвитку за умов, коли якість та безпека життя людей від покоління до покоління не зменшується, не погіршується стан довкілля та забезпечується соціально-економічний прогрес.

Загалом стратегічне бачення розвитку Решетилівської міської територіальної громади досягатиметься через реалізацію стратегічних цілей, а обрані стратегічні цілі буде досягнуто через систему оперативних цілей

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання
1. Створення комфортних умов проживання мешканців громади на засадах єдності	1.1. Формування ефективної системи демократичного врядування в громаді	1.1.1. Формування ефективної системи належного врядування в громаді
		1.1.2. Запровадження нових цифрових методів в системі муніципального управління

та згуртованості		1.1.3. Забезпечення належного доступу громадян до адміністративних послуг на всій території громади
		1.1.4. Розширення участі мешканців громади в прийнятті рішень, розвиток самореалізації молоді (дорадчі ради, громадський бюджет, тощо)
		1.1.5. Розвиток міжмуніципальної співпраці і співпраці з міжнародними партнерами для підвищення ефективності вирішення проблем громади
	1.2. Створення та організація безпекового середовища в громаді	1.2.1 Забезпечення достатнього рівня громадського порядку та безпеки мешканців і територій громади
		1.2.2 Організація захисту населення громади від надзвичайних подій, ситуацій техногенного, природнього, військового характеру та ліквідація їх наслідків
	1.3. Забезпечення високої якості життя мешканців громади	1.3.1. Розвиток мережі громадського транспорту з урахуванням інклюзивних потреб
		1.3.2. Покращення дорожньої інфраструктури населених пунктів громади
		1.3.3. Розвиток мережі надавачів соціальних послуг та підвищення рівня соціальної захищеності всіх мешканців громади
		1.3.4. Створення економічно-спроможної мережі закладів охорони здоров'я, в яких впроваджено сучасні моделі та методи надання якісних медичних послуг відповідно до потреб різних груп населення громади
		1.3.5. Формування сприятливого середовища для надання якісних спортивних та культурних послуг з урахуванням гендерного аспекту
	1.3.6. Розширення спектру культурних заходів та впровадження нових видів спортивної активності з урахуванням інклюзивних потреб	
	1.3.7. Будівництво житла на первинному ринку відповідно до потреб громади та архітектурної доступності	
1.4. Модернізація інженерної інфраструктури для	1.4.1. Покращення надання комунальних послуг, оновлення матеріально-технічної бази КП та ін.	

	забезпечення всіх мешканців громади якісними комунальними послугами	1.4.2. Облаштування та модернізація мереж вуличного освітлення населених пунктів громади	
		1.4.3. Забезпечення мешканців водою та створення належних санітарних умов у населених пунктах громади	
		1.4.4. Сприяння роботі ОСББ у напрямку енергоефективності	
		1.4.5. Благоустрій територій громади та формування повноцінних громадських просторів з урахуванням принципів універсального дизайну	
	1.5. Забезпечення розвитку освіти в умовах сучасних викликів	1.5.1. Покращення матеріально-технічної бази закладів освіти відповідно до сучасних вимог	
2. Формування і розвиток конкурентоспроможної місцевої економіки	2.1. Формування базових документів для планування економічного розвитку громади	2.1.1. Розробка цілісного пакету документів просторового планування, включаючи комплексний план	
		2.1.2. Впровадження інвестиційних інструментів	
	2.2. Запровадження заходів стимулювання розвитку малого і середнього бізнесу	2.2.1. Налагодження постійного діалогу з бізнесом	
		2.2.2. Розробка та впровадження механізмів розвитку МСП (місцеві програми підтримки малого та середнього бізнесу, заходи розвитку підприємницької культури та ін.)	
		2.2.3. Створення індустріального парку в громаді	
	2.3. Формування передумов для розвитку агропромислового кластеру	2.3.1. Сприяння розвитку с/г кооперації	
		2.3.2. Створення системи навчання с/г підприємців громади в сфері залучення нових інвестицій	
	2.4. Розвиток туризму як сфери економіки	2.4.1. Розвиток рекреаційно-туристичних зон та екологічних стежок в населених пунктах громади з урахуванням вимог інклюзивності	
		2.4.2. Формування та відновлення туристичної інфраструктури, облаштування об'єктів для відпочинку та їх доступності	
		2.4.3. Створення туристичних продуктів	
	3. Розвиток і промоція традицій вишивки і	3.1. Підтримка місцевих традицій	3.1.1. Впровадження ефективних механізмів підтримки та розвитку традицій вишивки та килимарства

килимарства		3.1.2. Запровадження просвітницько-виховної роботи серед молоді в напрямі популяризації місцевих традицій
	3.2. Промоція туристичних можливостей та культурно-історичної спадщини	3.2.1. Розробка бренду громади на основі врахування унікальних місцевих традицій
		3.2.2. Створення умов для розвитку фестивального руху та виставково-ярмаркової діяльності
4. Формування екобезпечного простору	4.1. Охорона і розвиток природних ресурсів на території громади	4.1.1. Раціональне використання природних ресурсів
		4.1.2. Проведення екологічної/санітарної очистки території та водойм громади
		4.1.3. Забезпечення впровадження ефективної системи поводження з ТПВ у населених пунктах громади
		4.1.4. Впровадження екологічного виховання серед мешканців громади
	4.2. Вдосконалення системи муніципального енергетичного менеджменту	4.2.1. Впровадження заходів з термомодернізації, пошук додаткових джерел фінансування
		4.2.2. Впровадження заходів з переведення закладів комунальної власності на енергоефективні/альтернативні джерела опалення

1.2 Зв'язок з іншими документами державного планування

Під час розробки Стратегії розвитку Решетилівської міської територіальної громади було враховано необхідність відповідності стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку громади до Державної стратегії регіонального розвитку України на період до 2027 року, а також Стратегії регіонального розвитку Полтавської області до 2027 р. Тож, з метою того, щоб надалі цикли стратегічного планування розвитку держави, регіону та громади співпадали, Стратегію розвитку Решетилівської міської територіальної громади було розроблено відповідно до того ж самого періоду, що і Державну та регіональну стратегії.

Даний документ розроблено на довготривалу перспективу і опирається на поточний стан справ в країні, області та громаді, а процес його підготовки відповідав принципам партисипативності.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Екологічна ситуація на території міської територіальної громади характеризується стабільним рівнем техногенного навантаження, що визначається стабільністю в економіці громади та вдосконаленням механізмів регулювання в галузі охорони довкілля. Основний вплив на стан екологічної ситуації на території Решетилівської МТГ пов'язаний з діяльністю Решетилівських очисних споруд, Решетилівською філією «ФУД ДЕВЕЛОПМЕНТ», автозаправних станцій, сільськогосподарських підприємств, фермерів, транспортно-комунікаційної сфери, та господарською діяльністю населення, що призводить до трансформації та деградації екосистем.

Сучасна природно-заповідна мережа Решетилівської міської територіальної громади складається з:

- ✓ 1 орнітологічного заказника загальнодержавного значення «Михнівський», загальною площею – 450 га, який оголошено Постановою РМ УРСР від 25.02.1980 № 132;
- ✓ 8 ландшафтних заказників місцевого значення (в тому числі – ботанічні та гідрологічні);
- ✓ 2 заповідних урочищ («Кут» та «Дубина»);
- ✓ 4 ботанічних пам'яток природи (Дуб черешчатий)(Табл. 6)

Природно-заповідні території залежно від цілі їх створення (і відповідно категорії) мають різний режим охорони – від повного захисту до відповідного його обмеження. При цьому досягається збереження або всіх компонентів в екосистемі, або тих, які визначаються найбільш цінними.

Природно-заповідні території виконують також роль банку гено- і цено-фонду. Стабільне довгострокове використання біосфери в майбутньому залежить від збереження для наступних поколінь всього генетичного різноманіття планети і її окремих регіонів, забезпечення умов можливості еволюційного розвитку видів. Природно-заповідні території у вирішенні цієї проблеми відіграють особливу роль, тому що створюються в першу чергу на територіях, що відрізняються багатством флори і фауни, а також різноманіттям рослинності.

Природньо-заповідна мережа Решетилівської МТГ

Назва об'єкта	Тип, категорія, значення	Рік створення	Площа (га)	Місцезнаходження
«Гарячківський ліс»	Заказник ландшафтний місцевого значення	1993	365,8	околиці сіл Прокопівка, Білоконі, Решетилівське лісництво, кв. 12, 13
«Демидівський»	Заказник ландшафтний місцевого значення	2010	150	між селами Демидівка та Нова Диканька
«Калениківський»	Заказник гідрологічний місцевого значення	2013	114,2	околиці с. Каленики
«Кузьменки»	Заказник ландшафтний місцевого значення	1995	269,5	с. Кузьменки
«Михнівський»	Заказник орнітологічний загальнодержавного значення	1980	450	заплава р. Говтва між селами Михнівка і Капустяни
«Новодиканський»	Заказник ботанічний місцевого значення	1995	50,9	між селами Демидівка та Нова Диканька
«Щербакі»	Заказник ландшафтний місцевого значення	1995	289,2	між селами Голуби, Дмитренки, Решетилівське лісництво, кв. 11
«Брідок»	Гідрологічний заказник місцевого значення	1999	551,9	с. Буняківка
«Кут»	Заказник ботанічний місцевого значення	1994	126,0	с. Остап'є, вище гирла р. Хорол

На території громади створено 10 місць для проведення відпочинку та туристично-рекреаційних заходів.

Згідно договору ДПП який діє з 2010 року, забезпечення функціонування полігону, збір та вивезення твердих побутових відходів в м. Решетилівка здійснює ПП Решетилівський «Житлосервіс». На озброєнні даного підприємства є сміттєвоз ВЛІВ СУПЕР МІНІ Б9-8 та бульдозер ДТ – 75.

Недоліками захоронення побутових відходів є те, що воно відбувається без сортування та пресування на компоненти, не здійснюється відокремлення цінної вторинної сировини, що призводить до розкладання відходів та утворення шкідливих викидів, які забруднюють атмосферне повітря та ґрунтові води, погіршують стан довкілля.

У населених пунктах, що входять до складу Решетилівської МТГ збір та вивезення твердих побутових відходів здійснюється групою КП «ЕФЕКТ», ПП Решетилівський «Житлосервіс» та КП «Покровський комунгосп». У

працівників є весь необхідний інвентар, технічні засоби, спеціальний одяг. Для вивезення ТПВ використовується:

- ✓ сміттєвоз ВЛІВ СУПЕР МІНІ Б9-8;
- ✓ сміттєвоз МАЗ – 4381 №2;
- ✓ трактор колісний БЕЛАРУС 920.

За 2022 рік комунальному підприємству «Решетилівське КП „Водоканал”» з міського бюджету перераховано 2090,00 тис.грн. на відшкодування різниці в тарифі та 423,40 тис.грн. – на забезпечення діяльності водопровідно-каналізаційного господарства. На пленарному засіданні 17 позачергової сесії 8 скликання Полтавської обласної ради від 14.10.2022 року прийнято рішення «Про реорганізацію Комунального підприємства Полтавської обласної ради «Решетилівське підприємство «Водоканал» шляхом приєднання до Комунального підприємства Полтавської обласної ради «Полтававодоканал».

Окремою складовою охорони, збереження рослинних ресурсів є заходи із озеленення населених пунктів міської ради, виконання фітосанітарних заходів із боротьби з поширенням шкідливих видів рослин. Так, проводиться скошування обочин доріг від забур'янення. На сьогоднішній день дуже великою проблемою є питання боротьби із найбільш небезпечною для здоров'я людини рослиною – амброзією полинолистою. Найбільш поширеним методом боротьби з амброзією поблизу населених пунктів є метод скошування рослин. Це пов'язано з тим, що застосування небезпечної для людей хімії заборонено.

У сучасних умовах з його високими темпами розвитку проходить постійне забруднення навколишнього середовища (повітряного простору, води, ґрунту), що створює малосприятливі умови для життєдіяльності людини. Зелені насадження займають важливе місце у вирішенні проблем охорони і поліпшення стану навколишнього середовища, виконують комплекс оздоровчих, рекреаційних, захисних функцій, виступають стабілізатором екологічної рівноваги. Зелені насадження є важливим компонентом навколишнього середовища, що має значний вплив на його містобудівні та естетичні ландшафтні характеристики.

На території громади питання забруднення атмосферного повітря є також актуальним. На території громади проходять дві траси державного значення, на яких спостерігається дуже щільний транспортний трафік. Також розташовані автозаправні та газозаправні станції, які в своїй роботі продукують викиди в повітря шкідливих речовин. Підприємства харчової та переробної промисловості, що розташовані на території громади, також вносять свій вклад в забруднення атмосфери.

Екологічна ситуація на території міської територіальної громади характеризується стабільним рівнем техногенного навантаження, що визначається стабільністю в економіці громади та вдосконаленням механізмів регулювання в галузі охорони довкілля. У населених пунктах, що

входять до складу Решетилівської МТГ забезпечено збір та вивезення твердих побутових відходів.

Здоров'я людини є однією з головних цінностей, що надає можливість досягнути індивідуального і суспільного добробуту, благополуччя, сприяє стійкому економічному розвитку.

Головною метою системи охорони здоров'я є: зниження захворюваності, інвалідності і смертності населення, підвищення тривалості та якості життя, покращення якості та ефективності надання первинної медичної та невідкладної допомоги, забезпечення соціальної справедливості і захисту прав громадян на охорону здоров'я, профілактику захворювань, в тому числі, керованих засобами імунізації, покращення медикаментозного забезпечення пільгових категорій населення, поліпшення демографічної ситуації.

Охорона здоров'я на території Решетилівської МТГ представлена системою первинної медико-санітарної допомоги КНП «Центр ПМСД Решетилівської міської ради Полтавської області» (Центр ПМСД), та закладом вторинної медицини – КНП «Решетилівська центральна лікарня Решетилівської міської ради Полтавської області» (Решетилівська ЦРЛ).

Основними напрямками діяльності закладів є забезпечення населення доступною, безперервною, своєчасною, якісною та ефективною медико-санітарною допомогою, проведення діагностики та лікування найбільш поширених хвороб, патологічних та фізіологічних станів, забезпечення профілактичних заходів щодо запобігання захворюваності та інвалідності населення, забезпечення визначених контингентів населення пільговим лікуванням, скерування, відповідно до медичних показань, пацієнта для надання йому спеціалізованої або високоспеціалізованої медичної допомоги, надання невідкладної медичної допомоги, надання кваліфікованої вторинної спеціалізованої стаціонарної та амбулаторно-поліклінічної допомоги населенню громади.

До структури Центру ПМСД входять лікувально-профілактичні підрозділи:

- амбулаторія загальної практики сімейної медицини м.Решетилівка;
- амбулаторія ЗПСМ с.Шевченкове;
- амбулаторія ЗПСМ с.Сухорабівка;
- амбулаторія ЗПСМ с.Лобачі;
- амбулаторія ЗПСМ с.Покровське;
- амбулаторія ЗПСМ с.Піщане;
- амбулаторія ЗПСМ с.Демидівка;
- 14 фельдшерських пунктів.

В Центрі ПМСД організовано кабінет долікарського прийому, кабінет онкопрофоглядів, кабінет щеплень, невідкладна медична допомога у цілодобовому режимі.

Заключено декларацій пацієнтів з сімейними лікарями, педіатрами, терапевтом станом на 01.01.2023 року – 20872 особи.

Проблемним залишається кадрове забезпечення сімейними лікарями сільських структурних підрозділів підприємства (30% лікарів- особи пенсійного віку).

Через війну питання психологічної допомоги набуло актуального значення, тож, щоб отримати психологічну допомогу у сімейного лікаря МОЗ розроблено новий пакет "Супровід і лікування дорослих і дітей з психічними розладами на первинному рівні". Медичні працівники (лікарі та медичні сестри) пройшли навчання на платформі Академія НСЗУ щодо надання пацієнту базової психологічної допомоги, складання Плану його ведення, лікування, консультування в межах своїх компетенцій, психологічної підтримки членів родини, що доглядають за пацієнтом.

Демографічна ситуація в населених пунктах громади має ряд негативних тенденцій. Протягом останніх років спостерігається тенденція до скорочення чисельності населення за рахунок негативного природного приросту. За статевою структурою населення переважають жінки (53%). Кількість людей молодшого за працездатний вік та працездатного віку з року в рік зменшується. Смертність перевищує народжуваність. У загальній структурі населення діти складають 15 %, люди старшого віку у т.ч. пенсіонери та люди з особливими потребами складають біля 40 % від загальної чисельності населення. Найбільша кількість жителів проживає в м. Решетилівка та селищі Покровське – близько 44% від загальної чисельності населення.

У випадку, якщо Стратегію міста не буде затверджено, екологічні проблеми і поточний стан довкілля, у тому числі здоров'я населення, залишаться незмінним, а саме:

- забруднення атмосферного повітря та поверхневих вод не зміниться;
- низький рівень роздільного збирання відходів;
- недостатній рівень екологічних знань населення;
- відсутність повного охоплення населення мережею каналізації;
- зростання рівня захворюваності населення громади (на серцево-судинні захворювання, злоякісні новоутворення, алергічні реакції та інші).

У разі неприйняття Стратегії, інерційний характер розвитку ситуації в економіці та соціальному житті громади сприятиме накопиченню екологічних проблем, серед яких значна амортизація комунального обладнання та незадовільний стан інфраструктури можуть нести загрози техногенного характеру. Може виникнути кумулятивний ефект з проблем, що ускладнить екологічну ситуацію в громаді, невирішеність їх не тільки поглибить кризу, але й поставить під загрозу вирішення основних соціальних проблем та діяльності громади на засадах збалансованого розвитку. Особливу загрозу становитиме проблема зношеності інфраструктури (полігону ТПВ, каналізаційних колекторів та каналізаційних насосних станцій,) що в разі неприйняття рішень щодо реконструкції та належної

організації системи управління відходами, спричинятиме забруднення повітря, ґрунтів та вод.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Аналіз поточного стану навколишнього середовища, в тому числі здоров'я населення, дозволив виявити основні соціально-економічні та екологічні проблеми, що уповільнюють розвиток територіальної громади.

Сильні сторони	Слабкі сторони
В цілому стан довкілля громади можливо характеризувати як частково задовільний: - чисте повітря; - наявність парків, лісових ресурсів, водних об'єктів, земельних ресурсів; - власні паспортизовані сміттєзвалища; - наявність туристичного потенціалу; - розгалужена інфраструктура системи охорони здоров'я	Високий рівень забруднення поверхневих вод; зменшення водності та зниження рівнів ґрунтових вод; система очищення води застаріла та аварійна, недостатньо ресурсів; низький рівень ґрунтових вод; нелегальне скидання стічних вод; відсутність врегулювання поведження зі сміттям; погана якість доріг; недостатній рівень енергоефективності та енергозбереження бюджетних закладів та житлових приміщень; недостатність заходів щодо охорони довкілля та збереження природного потенціалу території (озеленення території, відтворення лісів, інформаційно-роз'яснювальної роботи).

Поєднання зусиль, спрямованих на заохочення економічного зростання територіальної громади із зусиллями, спрямованими на пом'якшення несприятливого впливу на навколишнє природне середовище, забезпечуватиме розвиток території.

Можливості	Загрози
Проведення оздоровчих заходів для населення; поліпшення медичної інфраструктури; проведення робіт із розчистки водних об'єктів на території громади; поліпшення ситуації у сфері поводження з відходами; приведення у належний стан місць видалення відходів; проведення заходів, спрямованих на охорону земель, збереження і відтворення родючості ґрунтів; використання альтернативних джерел енергії; залучення коштів державного бюджету, грантових коштів на реалізацію проектів громади розвитку; можливість реалізації окремих заходів Програми в рамках державних цільових програм	Складна демографічна ситуація; збройна агресія РФ; зростання рівня захворюваності населення; забруднення водних об'єктів; замулення річок, ставків; відсутність сучасної системи поводження з твердими побутовими відходами, накопичення великої їх кількості у місцях видалення відходів

Загалом, виникнення нових екологічних проблем, в тому числі ризики впливу на здоров'я населення в разі реалізації Стратегії міста не передбачається. Так само не передбачаються негативні впливи для територій з природоохоронним статусом.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РЕШЕТИЛІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Варто зазначити, що негативний вплив на природне навколишнє середовище Решетилівської міської територіальної громади в основному зумовлюється впливом промислових підприємств, об'єктів муніципальної інфраструктури населених пунктів та методами ведення сільського та лісового господарства. Серед екологічних проблем громади, які підлягають вирішенню в перспективі слід виділити:

- забруднення поверхневих вод внаслідок скидання неочищених або недостатньо очищених стоків, що пов'язано з відсутністю очисних споруд, зношеністю водопровідно-каналізаційних систем, недостатнім фінансуванням їх утримання, ремонту і реконструкції;

- низький рівень впровадження роздільного збирання відходів;

- низький рівень культури населення (відсутність достатніх знань);

- виснажливе використання біоресурсів та зменшення біорізноманіття, оскільки щодо території та об'єктів природно-заповідного фонду не встановлені межі в натурі (на місцевості), що в свою чергу унеможливорює забезпечення достатньої охорони та збереження цінних природних комплексів та видів які є вразливі, рідкісні чи зникаючі;

- порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок громади, а саме спостерігається замуленість, поширення болотної рослинності, втрата дренажної спроможності, що призводить до заболоченості та підтоплення заплавлених земель. Потребують розчистки деякі ділянки малих річок Псел та Говтва, яка утворюється від злиття двох річок — Грузької Говтви та Вільхової Говтви;

- забруднення повітряного середовища та земель внаслідок діяльності промисловості та транспортної сфери;

- попри те, що влада активно веде роботи по проведенню поточного ремонту асфальтного покриття, дана проблема залишається актуальною;

- станом на 2023 рік відсутність велоінфраструктури.

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ СТРАТЕГІЇ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ СТРАТЕГІЇ

Охорона та покращення навколишнього природного середовища забезпечується комплексом заходів, в основу яких покладена система державних законодавчих актів та регламентація планування, забудови і благоустрою населених пунктів.

Основні принципи екологічного захисту навколишнього середовища передбачають:

- дотримання нормативів гранично допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище та санітарних нормативів;
- виділення природно-заповідних, ландшафтних, курортно-рекреаційних, історико-культурних зон з відповідним режимом їх охорони;
- збереження та раціональне використання цінних природних ресурсів;
- встановлення санітарно-захисних зон для охорони водойм, джерел, водопостачання і мінеральних вод тощо.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на державному та місцевому рівнях та пов'язані з дотриманням низки нормативних документів.

Відповідно до статті 19 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», виконавчі органи сільських, селищних, міських рад у галузі охорони навколишнього природного середовища в межах своєї компетенції:

- а) здійснюють реалізацію рішень відповідних рад;
- б) координують діяльність підприємств, установ та організацій, розташованих на території відповідно села, селища, міста, незалежно від форм власності та підпорядкування;
- в) організують розробку місцевих екологічних програм;
- г) визначають в установленому порядку нормативи збору і розміри зборів за забруднення навколишнього природного середовища та розміщення відходів;
- д) затверджують за поданням обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, а на території Автономної Республіки Крим, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища для підприємств, установ та організацій ліміти використання природних ресурсів, за винятком ресурсів загальнодержавного значення, ліміти скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище, за винятком скидів, що призводять до забруднення природних ресурсів загальнодержавного значення або навколишнього природного середовища за межами відповідно села, селища, міста
- е) організують управління побутовими відходами, відходами будівництва та знесення на своїй території;
- є) формують і використовують місцеві фонди охорони навколишнього природного середовища у складі місцевих бюджетів;
- ж) погоджують поточні та перспективні плани роботи підприємств, установ та організацій з питань охорони навколишнього природного середовища і використання природних ресурсів;
- з) забезпечують систематичне та оперативне інформування населення, підприємств, установ, організацій та громадян про стан навколишнього природного середовища, захворюваності населення;

- и) організують екологічну освіту та екологічне виховання громадян;
- і) приймають рішення про організацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року». Закон передбачає інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку.

Відповідно до Указу Президента України «Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» має бути забезпечено дотримання цілей сталого розвитку України на період до 2030 року.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України, та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. В Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Враховуючи норми Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та нормативно-правової бази України документ державного планування повинен враховувати низку зобов'язань, а саме:

- ✓ пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів.
- ✓ виконання ряду заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- ✓ проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності та цілісності природних об'єктів і комплексів;
- ✓ узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;
- ✓ використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкта для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;
- ✓ забезпечення загальної доступності матеріалів детального плану території та самого звіту СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації»;
- ✓ надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;
- ✓ оцінка ступеню антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію.

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5, ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ – 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки реалізації завдань Стратегії для атмосферного повітря, кліматичних ресурсів, водних ресурсів, промислових та побутових відходів, викидів та стоків, земельних ресурсів та здоров'я населення.

Поєднання зусиль, спрямованих на заохочення економічного зростання регіону із зусиллями, спрямованими на пом'якшення несприятливого впливу на навколишнє природне середовище, забезпечуватиме розвиток регіону.

Реалізація Стратегії розвитку Решетилівської міської територіальної громади до 2027 року не передбачає появу нових негативних ризиків впливів для здоров'я населення. Більше того, реалізація Стратегії сприятиме покращенню стану навколишнього середовища і здоров'я населення громади.

Але враховуючи те, що дію численних факторів, які впливають на природне середовище неможливо відвернути та оцінити кількісно, використовується напівкількісний (10-бальний) метод оцінки впливу, який дозволяє порівняти різні за характером види впливів. Для природного середовища нульовий вплив не враховується тому, що при будь якій діяльності буде відбуватись вплив на довкілля. Нульовий вплив буде лише за відсутності запланованої діяльності. Оцінка впливу здійснюється по окремих компонентах навколишнього середовища.

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	так	ймовірно	ні	
Повітря				
Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел		+		
Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел		+		
Погіршення якості атмосферного повітря				+
Водні ресурси				

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	так	ймовірно	ні	
Збільшення обсягів скидів у поверхневі води			+	
Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)				+
Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню				+
Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод				+
Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону				+
Відходи				
Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів				+
Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки				+
Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки				+
Земельні ресурси				
Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару			+	
Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів				
Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу				
Біорізноманіття та рекреаційні зони				
Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)				+
Зміни у кількості видів рослин або тварин,				+

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	так	ймовірно	ні	
їхній чисельності або територіальному представництві				
Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей				+
Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини				+
Населення та інфраструктура				
Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території				+
Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему. Зміни в структурі транспортних потоків				+
Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги				+
Екологічне управління та моніторинг				
Підвищення рівня екологічної культури ослаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки				+
Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва				+

Найсуттєвішим є вплив на повітряне середовище. Компенсаційними заходами є створення територій зелених насаджень обмеженого користування.

Повітряне середовище. Викиди, пов'язані із експлуатацією автотранспорту, сприятимуть зниженню якості атмосферного повітря. Для підтримання належного стану повітряного басейну необхідне чітке дотримання вимог природоохоронного законодавства.

Водне середовище. Відведення стічних вод здійснюватиметься в централізовану каналізацію.

Ґрунти. Основний вплив на ґрунти відбувається при підготовці території для будівництва будівель та полягає у виїмці ґрунту при влаштуванні підземних конструкцій будівель, автошляхових покриттів, прокладання підземних мереж, відведення поверхневих стічних вод, а також родючого ґрунту для озеленення території. Вплив на ґрунти від утворених в

процесі планованої діяльності відходів не відбуватиметься, оскільки передбачається їх передача спеціалізованим підприємствам для подальшої утилізації чи видалення.

Біорізноманіття. В Стратегії не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття та рекреаційні зони. Рослинний світ зазнає змін у бік збільшення його різноманітності. Озеленення території Решетилівської міської територіальної громади відбуватиметься комплексно, проте ареал зростання є досить обмеженим. Крім того, заходи з очищення та зариблення малих річок та ставків на території громади позитивно вплинуть на біорізноманіття.

Наслідки для здоров'я населення. Заходи Стратегії не передбачають появи нових ризиків для здоров'я населення громади. До того ж реалізація окремих заходів щодо проведення ремонту медичних закладів, покращення транспортного сполучення має сприяти покращенню доступності для інклюзивних груп населення до харчових продуктів, житла, роботи, освіти, медичної допомоги.

Стратегія передбачає виконання заходів, реалізація яких сприятиме формуванню сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату за рахунок водозбереження, забезпечення комфортних зон (тінь, вода, контрольована температура та вологість), запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, збільшення території лісів, відновлення степових, лучних, водно-болотних та інших антропогенно змінених природних ландшафтів, створення і відновлення сіножатей та пасовищ.

Реалізація Стратегії громади передбачає позитивний кумулятивний вплив на стан навколишнього природного середовища. Проте, як згадувалось вище, існує ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до деяких можливих негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними.

У разі реалізації запланованих заходів документу державного планування можна очікувати позитивного кумулятивного і синергійного ефектів покращання стану довкілля і здоров'я населення у середньо- і довгостроковій перспективі.

Отже, реалізація Стратегії не має супроводжуватися появою значних нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох оперативних цілей Стратегії може призвести до покращення екологічної ситуації в громаді.

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РЕШЕТИЛІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ

На всіх етапах реалізації Стратегії заплановані рішення будуть здійснюватися у відповідності до норм і правил охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі згідно з вимогами Водного кодексу України, Законів України «Про охорону земель», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про природно-заповідний фонд України», «Про відходи».

Під час здійснення СЕО розглянуто заходи із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків для довкілля, визначені законодавством. Так, Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» визначає загальні вимоги в галузі охорони навколишнього середовища. Законом встановлено, що використання природних ресурсів громадянами, підприємствами, установами та організаціями здійснюється з додержанням обов'язкових екологічних вимог:

- ❖ раціонального і економного використання природних ресурсів на основі широкого застосування новітніх технологій;
- ❖ здійснення заходів щодо запобігання забрудненню, виснаженню природних ресурсів, негативному впливу на стан навколишнього природного середовища;
- ❖ здійснення заходів щодо відтворення відновлюваних природних ресурсів;
- ❖ застосування біологічних, хімічних та інших методів поліпшення якості природних ресурсів, які забезпечують охорону навколишнього природного середовища і безпеку здоров'я населення;
- ❖ здійснення господарської та іншої діяльності без порушення екологічних прав інших осіб;
- ❖ здійснення заходів щодо збереження і невиснажливого використання біологічного різноманіття під час провадження діяльності, пов'язаної з поводженням з генетично модифікованими організмами.

Також, будуть враховані заходи щодо раціонального використання природних ресурсів, збереження особливо цінних та унікальних природних комплексів і забезпечення екологічної безпеки, передбачені іншими законодавчими актами у сфері охорони довкілля.

Заходи, спрямовані на запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків для здоров'я населення, визначатимуться відповідно до вимог Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

➤ для зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання Стратегії реалізовуватимуться наступні заходи: налагодження співпраці громадських організацій, органів місцевого самоврядування з європейськими організаціями та фондами, що займаються фінансовою підтримкою регіонального розвитку та вирішенням екологічних проблем;

➤ залучення представників бізнесу до реалізації місцевих екологічних програм, проектів;

- проведення інформаційно-оздоровчих заходів щодо популяризації активного способу життя, формування відповідального ставлення до оточуючого середовища та власного здоров'я;
- створення нових об'єктів зеленого агротуризму;
- моніторинг рекреаційних навантажень на ландшафти;
- забезпечення прозорості ринку землі, дозвільних і погоджувальних процедур;
- розроблення містобудівної документації та забезпечення її публічності;
- будівництво, реконструкція і ремонт внутрішніх доріг автомобільного сполучення виключно за умови комплексного обґрунтування екологічних і соціальних переваг обраного варіанту будівництва;
- захист джерел питного водопостачання від шкідливого впливу, формування зон санітарної охорони навколо джерел водопостачання;
- впровадження новітніх технологій та обладнання зі збирання, сортування, транспортування, переробки і утилізації ТПВ; створення сприятливих умов для розвитку бізнесу у сфері поводження з побутовими відходами;
- розроблення проєктів землеустрою з організації та встановлення в натурі меж територій природно-заповідного фонду, водоохоронних зон та прибережних захисних смуг;
- здійснення спеціальних природоохоронних заходів щодо збереження біотичного і ландшафтного різноманіття на територіях та об'єктах ПЗФ.

8. ОБґРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

Базуючись на аналізі та тенденціях соціально-економічного розвитку Решетилівської міської територіальної громади можна припустити наступні альтернативи: Альтернатива 1: «Нульовий сценарій» - тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження зазначеного документа державного планування; Альтернатива 2: Опис, прогнозування та оцінка ситуації у результаті впровадження проєкту Стратегії.

Зважаючи на комплексність рішень Стратегії, що обумовлюється необхідністю виконання пріоритетних напрямів, основних завдань і заходів Стратегії, призначених для різних видів промислово-виробничої, соціальної, рекреаційної, комунікаційної діяльності, здійснюється розгляд виправданих альтернатив планованих рішень.

При впровадженні заходів, порівняно із існуючим станом, очікується позитивний вплив на навколишнє природне середовище, у тому числі на здоров'я населення. Найсприятливішим варіантом буде затвердження Стратегії розвитку Решетилівської міської територіальної громади до 2027 року.

З метою розгляду альтернативних проектних рішень та їх екологічних наслідків під час стратегічної екологічної оцінки документу державного планування було розглянуто сценарій їх затвердження з урахуванням змін, які будуть запропоновані у результаті стратегічної екологічної оцінки.

Важливими є припущення, які закладаються в обґрунтування вибору виправданих альтернатив, зокрема:

- 1) потенційні зміни національного законодавства не чинитимуть небажаного впливу на майбутню ситуацію в громаді;
- 2) можливі регуляторні зміни на регіональному рівні не відобразяться на соціально-економічному розвитку громади;
- 3) буде забезпечено:

– належне управління впровадженням Стратегії, зокрема створення ефективних та прозорих механізмів відбору, проектів до Плану реалізації Стратегії та моніторингу їх виконання;

– достатнє фінансування проектів, включених до Плану реалізації.

Аналіз цільових орієнтирів та структури Стратегії розвитку Решетилівської міської територіальної громади свідчить, що обрана у ній конфігурація стратегічних, оперативних цілей та завдань в цілому здатна у довгостроковій перспективі сприяти вирішенню наявних екологічних проблем громади та поліпшенню стану її довкілля, а також покращити якість життя мешканців громади.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РЕШЕТИЛІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Значущі наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, повинні відслідковуватися під час реалізації Стратегії, зокрема, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків і вжиття заходів щодо їх усунення.

Моніторинг розглядається як процес (процедура) систематичного накопичення інформації, її обробки і підготовки висновків з метою уникнення ризику серйозних відхилень від запланованих результатів та забезпечення якості й ефективності в реалізації проектів розвитку.

Система моніторингу включає систему індикаторів (результатів) виконання Стратегії (кількісні та якісні показники/індикатори). Інструментом моніторингу є система комплексних показників (індикаторів), які повинні

відображати як ефективність виконання конкретних завдань, так і засвідчувати їх релевантність стратегічним цілям Стратегії.

СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ МОНІТОРИНГУ

Стратегічна ціль	Оперативна ціль	Показник
1. Створення комфортних умов проживання мешканців громади на засадах єдності та згуртованості	1.1. Формування ефективної системи демократичного врядування в громаді	Затвердження місцевої програми інформатизації
	1.2. Створення та організація безпекового середовища в громаді	Підвищення безпекової складової функціонування громади
	1.3. Забезпечення високої якості життя мешканців громади	Міграційний приріст/зменшення населення
	1.4. Модернізація інженерної інфраструктури для забезпечення всіх мешканців громади якісними комунальними послугами	Рівень задоволення населення наданням комунальних послуг
	1.5. Забезпечення розвитку освіти в умовах сучасних викликів	Середній бал за результатами ЗНО в школах громади
2. Формування і розвиток конкурентоспроможної місцевої економіки	2.1. Формування базових документів для планування економічного розвитку громади	Кількість розроблених та затверджених генеральних планів населених пунктів; наявність просторового плану громади; інвестиційного паспорту
	2.2. Запровадження заходів стимулювання розвитку малого і середнього бізнесу	Затверджено відповідну програму підтримки
	2.3. Формування передумов для розвитку агропромислового кластеру	Успішні практики
	2.4. Розвиток туризму як сфери економіки	Туристичний збір
3. Розвиток і промоція традицій вишивки і килимарства	3.1. Підтримка місцевих традицій	Затверджено відповідну програму
	3.2. Промоція туристичних можливостей та культурно-історичної спадщини	Проведено фестивалів
4. Формування екобезпечного простору	4.1. Охорона і розвиток природних ресурсів на території громади	Профінансовано та реалізовано заходи з охорони природних ресурсів
	4.2. Вдосконалення системи муніципального енергетичного менеджменту	Частка термомодернізованих комунальних закладів

Під час розробки Стратегії було сформовано План заходів Стратегії розвитку Решетилівської міської територіальної громади (далі – План заходів). План заходів – це документ з реалізації Стратегії на середньостроковий період – 3 роки. Він передбачає наявність визначених показників результативності – індикатори результату виконання поставлених стратегічних, оперативних цілей, завдань, проєктів. Також, у Плані заходів визначено базові та цільові показники та їх значення. Показники безпосередньо пов'язані з цілями та є одиницею виміру щодо їх досягнення. У Плані заходів визначено відповідальних виконавців, строки виконання, обсягів та джерела фінансування.

Індикатори моніторингу визначені у кількісних одиницях, витратах, доходах, інших одиницях. Індикатори розроблені з дотриманням існуючих вимог: вимірюваності, відповідають вимогам доречності, регулярності

відслідковування, вони перевіряються шляхом незалежної оцінки чи іншими методами перевірки, до їх збору є безперешкодний доступ, вони мінімально чи взагалі не піддаються впливу зовнішніх та внутрішніх факторів. За ознакою вони є якісні або кількісні, абсолютні та порівняльні.

При цьому, слід зазначити, що заявлені в системі моніторингу індикатори є первинним варіантом і можуть змінюватись відповідно до нових потреб, можливостей оцінки результатів та повноважень громади, у порядку планового оновлення Стратегії.

Для здійснення збору та порівняння отриманих показників будуть використовуватися форми запропоновані методичними рекомендаціями щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затвердженими наказом Міністерства розвитку громад та територій України № 265 від 21 грудня 2022 року.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію плану або програми;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості CEO);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, чи план або програма виконується відповідно до ухваленого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Моніторинг Стратегії здійснюється щороку, шляхом порівняння базових та фактичних значень показників та відображається у звіті, який оприлюднюється на офіційному вебсайті міської ради.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник дійсноє моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 року № 1272 затверджено «Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення».

Моніторинг базується на розгляді обмеженого кола відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів і аналізі досягнення запланованих результатів.

Система запропонованих в Стратегії індикаторів може включати еколого-економічні та екологічні індикатори:

- економія бюджетних коштів в результаті впровадження енергоефективних заходів;
- економія енергетичних ресурсів в результаті впровадження енергоефективних заходів;
- обсяги коштів МТД, кредитів, інвестиційних ресурсів фінансових установ в проекти енергоефективності, залучені містом;
- обсяги коштів, залучених населенням в рамках «теплих кредитів»;
- зменшення / збільшення обсягів викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря стаціонарними та пересувними джерелами забруднення;
- обсяг фінансування заходів з охорони навколишнього природного середовища;
- кількість осіб, залучених до заходів з екологічної освіти.

Пропонується розширити кількість екологічних індикаторів:

Індикатор
Забруднення повітря
Частка відновлювальних джерел енергії (включно з гідрогенеруючими потужностями та термальною енергією)
Викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел
Викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від пересувних джерел
Споживання енергоресурсів установами комунальної власності
Споживання енергоресурсів населенням на 1 тис. мешканців
Водні ресурси
Сільське населення, яке має доступ до покращених умов санітарії
Міське населення, яке має доступ до централізованих систем водовідведення
Скиди забруднених стічних вод у водні об'єкти
Обсяги забору та використання свіжої води
Озеленення/Лісистість
Рівень озеленення території ТГ
Площа земель природно-заповідного фонду
Площа лісів
Ґрунти
Питома вага площі сільсько-господарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ) у загальній території країни
Питома вага площі деградованих земель
Відходи
Обсяги утворення ТПВ на території ТГ
Обсяги утворення промислових відходів на території ТГ
Частка відходів, що захоронюються
Здоров'я населення
Рівень захворюваності населення ТГ

Для підвищення якості оцінки антропогенного впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я населення, прогнозування стану екосистем

та досягнення їх екологічної рівноваги необхідно проводити поглиблений аналіз лабораторних досліджень стану атмосферного повітря, водних ресурсів, ґрунту. Для цього доцільним є налагодження в громаді системи моніторингу навколишнього природного середовища (повітряний та водний басейни, ґрунт, фізичні фактори впливу) в межах житлової, промислової та рекреаційної зон.

У разі виявлення систематичних відхилень від гігієнічних нормативів тих показників, які відображають стан довкілля, необхідно здійснювати аналіз захворюваності населення громади з метою виявлення негативного впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я її населення.

Окремо будуть враховуватися індикатори вразливості зелених зон населених пунктів: поява інвазивних рослин у межах зелених зон, зміщення термінів вегетаційного періоду, площа зелених насаджень на одного жителя, видове різноманіття рослин та тварин тощо.

Здійснення моніторингу впливів виконання Стратегії на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дозволить своєчасно виявляти недоліки і порушення, що негативно впливають на комфортність проживання населення, і обґрунтувати необхідні заходи з їх усунення.

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення під час виконання Стратегії розвитку Решетилівської міської територіальної громади до 2027 року - відсутні.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦІЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

1. Стратегічний план розвитку Решетилівської міської територіальної громади до 2027 року базується на принципах збалансованого економічного та соціального розвитку громади, раціонального використання ресурсного потенціалу та екологічної безпеки. Стратегічні напрями розвитку ТГ включають природоохоронну складову й спрямовані на забезпечення цілей з розвитку екологічно чистої та енергоефективної громади.

2. Екологічна ситуація на території ТГ характеризується відносною стабільністю показників. Разом з тим, висока зношеність інфраструктури громади, низький рівень енергоефективності, ресурсозатратність підприємств, відсутність належного поводження з твердими побутовими відходами, зокрема їх переробки та захоронення, інтенсивне використання земельних ресурсів в комплексі створюють екологічні загрози для громади.

3. Основними екологічними проблемами Решетилівської територіальної громади є забруднення атмосферного повітря, кліматичних ресурсів, водних ресурсів, промислових та побутових відходів, викидів та

стоків, земельних ресурсів та ризик виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру, спричинене вичерпанням термінів експлуатації та неналежним функціонуванням об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства. Забруднення повітря атмосферного повітря відбувається внаслідок пересування автотранспорту дорогою міжнародного значення, яка проходить громадою.

4. Стратегія в цілому спрямована на зменшення впливів на довкілля. Цілі Стратегії узгоджуються з державними та регіональними екологічними цілями, визначеними в Основних засадах (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року, а також Стратегії регіонального розвитку Полтавської області до 2027 року.

5. Реалізація Стратегії не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох оперативних цілей Стратегії може призвести до покращення екологічної ситуації.

6. Ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до таких можливих негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

7. Моніторинг ефективності впровадження Стратегії за допомогою екологічних індикаторів є важливою формою контролю того, який фактичний вплив на довкілля матиме впровадження Стратегії, та необхідною передумовою забезпечення збалансованості розвитку ТГ.

З огляду на зазначене можна стверджувати, що в цілому розроблення Стратегії розвитку Решетилівської міської територіальної громади до 2027 року було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та з прагненням мінімізації негативних ризиків. Реалізація Стратегії, за умови дотримання екологічних вимог, має сприяти збереженню довкілля та зменшенню антропогенного навантаження. Такий підхід має забезпечити стійкий розвиток громади, що поєднуватиме можливості розвинутої транспортної інфраструктури, відповідального бізнесу, цінних природних ресурсів та конкурентоспроможного людського потенціалу й дозволить покращити якість життя мешканців Решетилівської МТГ.